

PROGRAMA

MÀSTER

INFERMERIA ONCOLÒGICA

PER LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

2017/2018

**Responsable del programa:
Adelaida Ramos Fernández**

<u>ÍNDEX</u>	Pàg.
1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ	5
2. OBJECTIUS.....	5
3. COMPETÈNCIES	6
4. DESCRIPCIÓ I ORGANITZACIÓ DEL CURS.....	7
5. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT- APRENENTATGE.....	14
6. AVALUACIÓ.....	14
7. TITULACIÓ.....	15
8. PROFESSORAT.....	15
9. ADMISSIÓ.....	18
10. ORIENTACIÓ I COMUNICACIÓ.....	19
11. RECLAMACIONS I SUGGERIMENTS.....	20
12. MECANISMES DE SEGUIMENT I DE SEGURETAT DE LA QUALITAT.....	20
13. DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA.....	22
Mòdul/Assignatura I. Infermeria oncològica avançada.....	24
Mòdul/Assignatura II. Teràpies complementàries i convencionals en la persona amb càncer.....	34
Mòdul/Assignatura III. Terapèutica d'ajut i suport emocional en l'itinerari del càncer.....	43
Mòdul/Assignatura IV. Pràcticum I	49
Mòdul/Assignatura V. Pràcticum II.....	49
Mòdul/Assignatura VI. Treball fi de màster.....	52

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El càncer és un problema de salut present en totes les societats i conegut des de l'antiguitat. Per la seva incidència i prevalença en la població és un dels problemes de salut prioritaris de les Politiques de Salut.

L'Informe mundial sobre el càncer refereix que, aquest, ha passat a ser un important problema de salut pública en els països en desenvolupament igualant l'efecte que té en els països industrialitzats. Segons aquest mateix informe, la incidència del càncer podria augmentar en un 50% fins l'any 2020, això representaria uns 15 milions de nous casos.

A Catalunya les malalties oncològiques són la primera causa de mort entre els homes i la segona entre les dones, després de les malalties de l'aparell circulatori. S'estima que el nombre de casos de càncer a Catalunya passarà de 21.592 homes diagnosticats de càncer l'any 2010 a 26.455 casos al 2020, mentre que, en dones, el nombre de casos passarà de 14.741 a l'any 2010 a 18.345 al 2020. Això suposa un creixement del 22,5% i del 24,5% respectivament (Pla contra el càncer a Catalunya 2015-2020). Més de la meitat dels casos es diagnostiquen en persones majors de 65 anys.

Per altra banda, segons l'informe de Salut de Catalunya, la mortalitat global per càncer ha disminuït en 1% anual, augmentant la supervivència i convertint-lo en una malaltia crònica que precisa d'un abordatge multidisciplinari.

Les malalties oncològiques i el repte que suposen per a la societat, fa necessària la implicació de tots els nivells i àmbits assistencials per la seva prevenció, diagnòstic i tractament. Calen estratègies globals i coordinades en el sistema sanitari. Alhora, plantegen un cost social i sanitari molt elevat.

El Pla contra el càncer a Catalunya 2015-2020 es planteja, com a missió, millorar la salut de la població catalana i disminuir la incidència i la mortalitat en càncer amb equitat, accessibilitat i sostenibilitat del sistema sanitari català, fent èmfasi en la informació i la formació com eines de treball importants.

L'atenció al càncer té un component important d'atenció d'alta especialització, tant pel que fa a la incorporació de noves tecnologies diagnòstiques, com poden ser el PET/TC o els estudis citogènics i moleculars, com en la gestió de casos, continuïtat assistencial, suport psicosocial i emocional al pacient i al seu entorn. És per aquest motiu que el tenir cura de la persona amb càncer precisa de professionals experts i implicats en totes les fases del procés.

En aquesta línia, el paper de la infermeria oncològica, ha anat evolucionant, de manera paral·lela a l'evolució de la professió infermera i dels avenços tecnològics i instrumentals, els coneixements dels factors de risc i l'educació sanitària respecte de la malaltia, així com, la importància dels coneixements referents a la relació d'ajuda i al suport emocional com a eina d'atenció al malalt i la família.

Al voltant d'aquests eixos fonamentals s'estructuren tots els coneixements teòrics i pràctics en relació al tenir cura del malalt en les diferents fases de la malaltia oncològica, al seu empoderament i participació activa en el pla de cures i assegurant els seus drets i valors com a individu.

2. OBJECTIUS

Contribuir a la formació d'infermers/eres especialitzats en infermeria oncològica ajudant-los a adquirir coneixements i desenvolupar una major capacitat de judici crític, sentit ètic i humà que els permeti actuar amb responsabilitat en el desenvolupament de les seves

responsabilitats i competències, i així contribuir a la qualitat i excel·lència de les cures que s'atorguen al malalt oncològic en totes les etapes del procés.

2.1 OBJECTIUS FORMATIUS

Al finalitzar el curs, l'estudiant serà capaç de demostrar de forma verbal o per escrit i a la pràctica coneixements, habilitats i actituds per:

1. Definir i analitzar les responsabilitats específiques de la infermera en l'àmbit de la oncologia per actuar amb eficàcia i eficiència en l'organització i direcció de l'equip infermer.
2. Dissenyar i aplicar plans de cures infermeres al malalt i família en el camp clínic del servei d'oncologia integrant els coneixements, habilitats i actituds adquirides durant la seva formació especialitzada.
3. Demostrar habilitat en l'aplicació dels tractaments terapèutics i/o farmacològics, tècniques diagnòstiques i els procediments tecnològics per actuar amb responsabilitat i garantir la seguretat del pacient.
4. Aprofundir en el desenvolupament de les relacions interpersonals malalt-família i equip de salut, així com en estratègies de gestió emocional en les diferents etapes del procés de la malaltia.
5. Desenvolupar la capacitat d'autoformació i recerca continua en l'àrea oncològica per actuar amb autonomia i aplicar cures basades en l'evidència científica.

3.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

L'estudiant mostra tenir capacitat per a:

- CE.1. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.
- CE.2. Proporcionar cures infermeres a la persona que pateix càncer que li permetin l'adaptació i afrontament a la malaltia en el decurs de les etapes del seu procés.
- CE.3. Proporcionar cures infermeres basant la pràctica clínica en la millor evidència disponible per a contribuir en la millora de la qualitat de les cures.
- CE.4. Generar coneixement científic en l'àrea d'oncologia, aprofundint en els noves tendències, teories i pràctica de la infermera oncològica.
- CE.5. Realitzar educació per a la salut en aspectes de prevenció de la malaltia i promoció d'estils de vida saludable.
- CE.6. Identificar, expressar i gestionar les emocions pròpies, les del pacient, la família i membres de l'equip.
- CE.7. Adquirir habilitat en les relacions interpersonals, interactives i dinàmiques entre família-pacient-infermer/a.
- CE.8. Garantir la confidencialitat i el secret professional en les cures infermeres.

3.2 COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- CT.1. Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa.
- CT.2. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- CT.3. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient.
- CT.4. Expressar-se de forma fluida, coherent i adequada a les normes establertes de forma oral i escrita.
- CT.5. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
- CT.6. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
- CT.7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- CT.8. Adaptar-se de forma eficaç a noves situacions en el context canviant i dinàmic de la pràctica professional.
- CT.9. Capacitat de ser crític i autocrític, amb utilització d'eines de raonament crític.

4. DESCRIPCIÓ I ORGANITZACIÓ DEL CURS

S'imparteix en modalitat presencial sent l'assistència obligatòria tant a les classes teòriques com pràctiques.

El període lectiu és des del 19 de setembre de 2017 al 19 de juny de 2018 i l'idioma d'impartició de les classes és català/castellà.

Les classes teòriques s'imparteixen els dimarts de 9 a 14 hores i de 15 a 18,30 hores, exceptuant els períodes de vacances de Nadal i Setmana Santa.

Les pràctiques es desenvolupen de febrer a maig i l'horari és de dilluns a divendres (excepte dimarts) en torn de matí de 7 a 13 h i/o en torn de tarda de 14 a 20 h, llevat d'aquelles unitats/consultes que per les seves característiques precisen un altre horari.

El curs té un total de 60 crèdits ECTS, dels quals 30 són teòrics, 10 corresponen al treball de fi de curs, i 20 a les pràctiques clíniques.

Durant el curs s'informarà del dia de publicació de les actes i dels dies de revisió d'examen.

La data de lliurament del treball de fi de màster serà el 15/05/2018 i la defensa pública el 05/06/2018.

El programa es desenvolupa en sis mòduls:

Mòdul/Assignatura I	Infermeria Oncològica avançada			
Unitats	Crèdits ECTS	Descripció continguts	Professorat	Caràcter
1. Context i competències de la infermera oncològica.	4,5	<p>Introducció a la Infermeria oncològica.</p> <p>Competències específiques i transversals de la infermera oncològica.</p> <p>Història natural del càncer i evolució: història del estudi del càncer i evolució del seu tractament a través de la medicina i de la infermeria.</p> <p>Prevenició primària, secundària i terciària de les malalties oncològiques.</p> <p>Directrius de l'OMS. Supervivència i qualitat de vida en pacients oncològics.</p> <p>Equip multidisciplinar: organització i comunicació. Gestió dels recursos en infermeria oncològica. Infermera gestora de casos.</p> <p><u>Infermera de família.</u> La família del pacient oncològic. La família com a centre de l'atenció d'infermeria.</p> <p>Actuacions d'infermeria en ambdues perspectives i pla de cures. Significat i experiències de les dues tendències.</p> <p><u>Càncer i Transculturalitat:</u> Transculturalitat en salut. Atenció d'infermeria en una societat plural i multicultural</p> <p>Principis Bioètics i presa de decisions en la cura del malalt oncològic.</p> <p>Ètica del cuidado:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La dignitat humana • Valors i principis morals • La informació i consentiment informat • Confidencialitat 	<p>A. Ramos</p> <p>E. Sánchez</p> <p>M. Ciendones</p> <p>E. Sánchez</p> <p>E. Busquets</p>	Obl.

2. Epidemiologia i Consell Genètic	3,5	<p>Impacte sanitari del càncer. Etiologia. Factors de risc.</p> <p>Pla contra el Càncer a Catalunya.</p> <p>Avaluació de l'eficàcia dels tractaments: assaig clínics, metanàlisi. Anàlisis de casos</p> <p>Consell genètic.</p>	<p>G. Urrútia</p> <p>C. López</p>	Obl.
3. Biologia del càncer. Tumors més prevalents	2	<p>Conceptes generals de la biologia del càncer. Carcinogènesis. Factors de predisposició al càncer.</p> <p>Models de progressió tumoral.</p> <p>Tumors més prevalents: Síntomes i signes guia. Història natural.</p> <p>Mètodes de diagnòstic.</p> <p>Classificació dels tumors. Estadificació.</p> <p>Principis generals del tractament. Utilitat dels marcadors tumorals. Avaluació de la resposta.</p>	A. Barnadas	Obl.

Mòdul/ Assignatura II	Teràpies complementàries i convencionals en la persona que pateix càncer			
Unitats	Crèdits ECTS	Descripció continguts	Professorat	Caràcter
1. Teràpies complementàries	4,5	<p><u>Introducció a les teràpies complementàries</u> Escolta activa i capacitat d'empatia. Funció terapèutica dels valors espirituals. Influència de les emocions en la malaltia. Impacte dels canvis somàtics produïts en el cos a la persona afectada de càncer.</p> <p><u>Teràpies manuals, de relaxació i cognitives</u> Valor terapèutic de l'expressió corporal: massatges i teràpies bioenergètiques.</p> <p><u>Beneficis de la musicoteràpia en oncologia</u> Aproximació històrica. La veu com mitjà terapèutic. Psicologia de la música. Recursos psicocorporals aplicats a la musicoteràpia. Musicoteràpia com eina per a la millora simptomàtica de la persona amb càncer.</p> <p><u>Arteteràpia y càncer</u> Conceptes i principis generals d'arteteràpia. Aplicació d'arteteràpia en oncologia. Eina per a l'autoconeixement del professional que té cura de persones amb càncer.</p> <p><u>Autoconeixement i autocura emocional</u> Reflexió sobre els aspectes emocionals i relacionals implicats en el tenir cura de la persona amb càncer. L' autoconeixement per a fomentar resiliència en la infermera que afronta el patiment de la persona amb càncer. Identificar pràctiques d'autocura.</p>	<p>M. Albert</p> <p>R. Rubio</p> <p>R. Rubio</p> <p>M. Serra</p> <p>N. Collette</p> <p>M. Rufino</p>	Obl.

		<p><u><i>Alimentació i càncer</i></u> Importància de l'alimentació en la prevenció del càncer i paper protector una vegada superada la malaltia. Compatibilitat/incompatibilitat dels aliments durant els tractaments oncològics. Desnutrició: com superar-la i/o evitar-la. Suplements: oligoelements, probiòtics, fibra: com ajut al tractament.</p>	A. Vilà	
--	--	--	---------	--

2. Teràpies convencionals	5.5	<p>Quimioteràpia: definició, objectiu. Tipus. Aplicació.</p> <p>Fases del tractament segons el diagnòstic:</p> <p>Tumors sòlids: Càncer de mama. Càncer ginecològic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cèrvix • Endometri • Ovari <p>Càncer de pulmó. Càncer de testicles i pròstata. Càncer de colon. Càncer digestiu.</p> <p><i>Atenció d'infermeria:</i></p> <p><u>Unitat d'hospitalització oncològica:</u> Etapa inicial Etapa de tractament. Efectes secundaris. Etapa de càncer avançat.</p> <p><u>Hospital de dia:</u> Objectius. Administració de quimioteràpia: manipulació, informació/educació del pacient. Vies d'administració. Prevenició dels efectes secundaris. Administració d'hemoderivats i altres fàrmacs no citostàtics Atenció infermera en les visites preferents.</p> <p>Tumors hematològics. Trasplantaments de progenitors hemopoètics: concepte, tipus, font de progenitors, indicacions, complicacions.</p> <p><i>Atenció d'infermeria:</i> Etapes del trasplantament:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pretrasplantament • Acondicionament • Neutropènia • Postrasplantament. 	<p>E. Moreno</p> <p>A. Barnadas</p> <p>M. Majem P. Maroto A. Moral D. Paez</p> <p>E. Sánchez</p> <p>D. Bayo J. Serra J.M. Portos</p> <p>I. García</p> <p>F. Barrera</p>	Obl.
---------------------------	-----	---	--	------

	<p>Radioteràpia: Definició. Indicacions terapèutiques. Tipus: teleteràpia, braquiteràpia. Tècniques. Planificació del tractament.</p> <p>Altres tractaments: Tractaments biològics o tractaments adreçats a dianes terapèutiques.</p> <p>Cirurgia oncològica: Tractament dels tumors primaris. Cirurgia de rescat. Cirurgia pal·liativa.</p> <p>Situacions d'emergència: Hematològiques Cardiovasculars Metabòliques Neurològiques Respiratòries Urològiques.</p> <p>Toxicitat de la quimioteràpia: Fertilitat i càncer Digestiva Hematològica Neurològica Cutània</p> <p><u>Dolor i Càncer.</u> Prevalença del dolor en el pacient oncològic. Tipus de dolor en el pacient oncològic. Valoració i avaluació del dolor en el pacient oncològic. Tractament del dolor: Escala analgèsica de l'OMS. Tractament farmacològic. Tècniques especials/invasives.</p> <p>Altres tractaments</p> <p><u>Atenció d'infermeria:</u> Cura i maneig del dolor. Abordatge psicosocial. Qualitat de vida de la persona amb dolor. Casos clínics.</p>	<p>J. Fuentes</p> <p>P. Maroto</p> <p>A.Moral</p> <p>M. Majem</p> <p>E. Català</p> <p>R. Rubio</p> <p>I. Serrano</p>	
--	--	--	--

Mòdul/ Assignatures: IV i V	Pràcticum I i II			
	Crèdits ECTS	Descripció continguts	Professorat	Caràcter
	20	Estada de pràctiques clíniques. (veure quadre entorn pràctic)	A. Ramos	Obl.

Mòdul/ Assignatures VI	Treball fi de màster			
	Crèdits ECTS	Descripció continguts	Professorat	Caràcter
	10	Organització i realització de treballs. Ètica en la investigació.	A. Ramos E. Busquets	Obl.

Els objectius i continguts dels mòduls teòrics i mòdul pràctic es desenvolupen en consonància amb les competències específiques i transversals escollides per a cada mòdul.

5. **METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT- APRENENTATGE**

Classe magistral
Seminaris
Tallers teòrics – pràctics
Treball en grup
Treball individual
Anàlisi bibliogràfica
Audiovisuals
Lectura i anàlisi de casos i exposició
Tutories

6. **AVALUACIÓ**

El procés d'avaluació és un procés continu de les competències fixades en el programa. Per tant, els elements i els documents emprats estan elaborats en base a les competències.

- Assistència: presència de l'estudiant a les classes en un percentatge no inferior al 90%
- Assistència obligatòria al pràcticum del 100%.
- Proves objectives amb examen tipus test per als mòduls I i II. Equival al 40% de la nota final.
- Per a l'avaluació del mòdul III, es realitzarà mitjançant treballs individuals i/o en grup i debat participatiu a classe. Equivalen al 10% de la nota final.
- Presentació del treball de fi de màster. Equival a un 30% de la nota final.

- Avaluació continuada dels mòduls del pràcticum per la responsable del màster/tutora acadèmica i per les infermeres de referència. Equival a un 20% de la nota final.
- Per poder superar el Màster, tots els mòduls/assignatures individualment han d'estar superats amb un 5 sobre 10.

La qualificació final serà:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent
- No presentat

L'estudiant ha de tenir superades tant la part teòrica com la part pràctica.

Activitat de recuperació:

Es proposa una activitat de recuperació per a aquells estudiants que hagin obtingut en l'avaluació final una nota igual o superior a 4,5 i inferior a 5. Aquesta activitat dona opció a una nota final de 5. Consistirà en un treball escrit de revisió i actualització d'un dels continguts vinculats al temari.

7. TITULACIÓ

Títol propi UA: Màster Infermeria Oncològica per la UAB.
Certificat EUI amb la qualificació final i crèdits curs.

8. PROFESSORAT

Albert Turro, Montserrat

Diplomada en Infermeria. Infermera assistencial del Servei d'Hematologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Barnadas Molins, Agustí

Doctor en Medicina i Cirurgia. Director del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Barreras Villena, Fernando J.

Diplomat en Infermeria. Infermer assistencial del Servei d'Hematologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Bayo Carbajo, Mª Dolores

Diplomada en Infermeria. Infermera assistencial de l'Hospital de dia d'Oncologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Busquets Alibés, Ester

Doctora. Llicenciada en Filosofia. Diplomada en Infermeria. Professora d'ètica a la Facultat de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic. Universitat Central de Catalunya. Col·laboradora de d'Institut Borja de Bioètica, de la Universitat Ramon Llull.

Català Puigbó, Elena

Doctora en Medicina i Cirurgia. Directora de la Clínica del dolor de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Ciendones Carbonell, Magdalena

Llicenciada en Antropologia. Diplomada en Infermeria. Diploma de Postgrau en Infermeria Oncològica. Gestora de Casos en càncer de mama a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Collette Birbaum, Nadia

Doctora en Psicologia de la Salut. Llicenciada en Biologia Mèdica Aplicada, Llicenciada en Belles Arts, Màster en Arteteràpia transdisciplinar i Desenvolupament humà. Certificació com a Assessora experta en dol, segons model de psicoteràpia integrativa-relacional en dol, pèrdues i trauma (IPIR-Duelo Barcelona). Arteterapeuta en la Unitat de Cures Pal·liatives de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Fuentes Raspall, Mª Josefa

Doctora en Medicina i Cirurgia. Adjunta del Servei de Radioteràpia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

García Cadenas, Irene

Doctora en Medicina i Cirurgia. Metge adjunt d'Hematologia Clínica de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Juan Linares, Eva

Doctora en Psicologia. Psicooncòloga del Servei d'Oncologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

López Sanmartin, Consol

Diplomada en Infermeria. Infermera Gestora de Casos d'Assessorament i Prevenció del Càncer Familiar de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Majem Tarruella, Margarita

Doctora en Medicina i Cirurgia. Metge adjunt del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Maroto Rey, Pablo

Doctor en Medicina i Cirurgia Especialista en Oncologia. Metge adjunt del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Mir Bou, Anna

Doctora en Psicologia. Psicòloga de la Fundació Puigvert.

Moral Duarte, Antonio

Doctor en Medicina i Cirurgia. Especialista en Cirurgia General i Digestiva. Cap Clínic del servei de Cirurgia General i Digestiva de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Moreno Martínez, Mª Estela

Llicenciada en Farmàcia. Especialista en farmacologia Clínica. Adjunta al Servei de Farmàcia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Páez Lopez Bravo, David

Doctor en Medicina i Cirurgia. Especialista en Oncologia Mèdica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona.

Portos Villar, J. Manuel

Diplomat en Infermeria. Infermer assistencial del Servei d'Hematologia a l'Hospital de Dia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Ramos Fernández, Adelaida

Doctoranda per la UAB. Llicenciada en Antropologia. Màster en Ciències de la Infermeria. Postgrau en Infermeria Oncològica. Postgrau multidisciplinar en Cures Pal·liatives. Cap d'Àrea Docent d'infermeria oncològica. Professora de l'EUI de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Rubio Palomo , Rosa

Llicenciada en Farmàcia. Màster en Medicina Tradicional China i Màster en fitoteràpia per la Universidad Iberoamericana.

Rufino Castro, Maria

Doctora en Psicologia. Psicooncòloga de la Unitat de Cures Pal·liatives de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Membre de l'Equip d'Atenció Psicosocial de Mutuam-Obra Social La Caixa.

Sánchez López , Encarna

Diplomada en Educació Primària i Ciències Socials. Diplomada en Infermeria. Infermera assistencial del Servei d'oncologia de l'hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Serra López, Jorgina

Diplomada en Infermeria. Màster en Infermeria Oncològica. Infermera assistencial del Servei d'Onco-hematologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Serra Vila, Mireia

Doctora en Psicologia. Llicenciada en Filosofia i Lletres. Màster en Musicoteràpia

Serrano Alenza, Concepción Isabel

Llicenciada en Història. Diplomada en Infermeria. Infermera assistencial de la Clínica del dolor de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Urrútia Cuchí, Gerard

Doctor en Medicina i Cirurgia. Màster en Salut Pública. Adjunt del Servei d'Epidemiologia clínica i salut pública de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Vilà Martí, Anna.

Doctora per la Universitat Rovira i Virgili. Llicenciada en Ciència i Tecnologia dels aliments.

9. ADMISSIÓ**REQUISITS D'ACCÉS**

Títol universitari en infermeria (oficial / homologat)

PERFIL DELS ESTUDIANTS

- Graduats/Diplomats en infermeria que volen desenvolupar la seva activitat laboral dins l'àrea oncològica
- Graduats/Diplomats en infermeria que ja estan desenvolupant activitats dins l'àrea oncològica i que expressen les seves carències formatives.
- Disposició per a realitzar treballs amb professionals que integren l'equip de les unitats/serveis oncològics

CRITERIS DE SELECCIÓ

Els criteris de selecció es basen en la documentació que s'adjunta a la preinscripció:

- Títol universitari en infermeria (oficial / homologat)
- Carta de sol·licitud fent constar el motiu per dur a terme la formació (Demanda de sol·licitud d'accés en anys anteriors, interès per a la professionalització en el camp de la infermeria oncològica, etc.).
- Curriculum Vitae
(Experiència professional en l'àmbit general, haver estudiat a l'EUI Sant Pau, etc.).
- Compromís de l'egressat en el compliment total del programa (responsabilitat envers la formació).

10. ORIENTACIÓ I COMUNICACIÓ

ORIENTACIÓ A L'ESTUDIANT

Orientació a l'inici del curs:

- Presentació del contingut del programa.
- Presentació dels objectius.
- Presentació de les competències a desenvolupar.
- Presentació de la metodologia.
- Presentació dels processos d'avaluació.
- Presentació del treball de l'estudiant.

Orientació a l'inici de les pràctiques clíniques:

- Presentació de les diferents unitats/serveis de pràctiques. Accés i normes.
- Presentació del rol de l'estudiant en període de pràctiques clíniques segons document marc de pràctiques clíniques de l'escola.

Orientació al final del curs

- Orientació i sortides laborals.
- Orientació formació continuada post-formació
- Implicació i compromís professional.

ORIENTACIÓ I COMUNICACIÓ AMB EL PROFESSORAT

S'estableixen dos moments formals de comunicació amb el professorat a banda de les trobades de tipus no formal individualment que calguin:

- A l'inici del període formatiu: presentació del programa i de les modificacions introduïdes.
- Al finalitzar el període formatiu: Presentació de la memòria, dels resultats dels aprenentatges, de les propostes per l'any vinent, de la revisió de programa i de la bibliografia.

Lliurament enquesta de satisfacció al professorat col·laborador seguint recomanacions de l'AQUCAT per valorar el procés docent. Les dades seran analitzades i constituïran l'evidència per introduir canvis per a la millora de la qualitat i innovació.

ORIENTACIÓ I COMUNICACIÓ AMB LES INFERMERES DE REFERÈNCIA

- A l'inici de la formació: per presentar els objectius formatius, les tasques de la infermera de referència i l'eina d'avaluació.
- En meitat de la formació: per al seguiment dels estudiants.

- Al finalitzar la formació: per a l'avaluació del estudiants. Presentació de resultats, revisió de punts forts i punts febles.

Lliurament enquesta de satisfacció per valorar l'assoliment dels objectius de la infermera de referència. Les dades seran analitzades i constituïran l'evidència per introduir canvis per a la millora de la qualitat i innovació.

COMUNICACIÓ AMB EL RESPONSABLE

Les absències es comunicaran via correu electrònic o telèfon.

El lliurament de treballs es realitzarà per duplicat, un a la responsable de l'assignatura i l'altre a la coordinadora del màster. S'utilitzarà la via de correu electrònic.

HORARI D'ATENCIÓ A L'ESTUDIANTAT

Els dimarts d'11 a 11,30 i de 14,30 a 15h.

ACTUALITZACIÓ DE CONTINGUTS

La revisió dels continguts i la bibliografia s'efectua en cada curs acadèmic.

TASQUES DEL RESPONSABLE

- Elaboració i revisió del programa amb els professorat col·laborador: objectius, contingut, desenvolupament, metodologies, avaluació i revisió de la bibliografia.
- Programació de les activitats: classes magistrals, seminaris, tallers, pràctiques clíniques, tutories.
- Coordinació, control i manteniment dels mitjans materials i instrumentals que s'utilitzen en el curs.
- Execució dels acords establerts amb la direcció i el professorat col·laborador del curs.
- Actuar com a persona de suport amb la infermera de referència a les pràctiques de l'estudiant.
- Actuar com a tutor de l'estudiant en el període teòric i pràctic.
- Avaluar de manera continuada els aprenentatges dels estudiants en col·laboració amb les infermeres de referència i professorat col·laborador.
- Elaboració informe del curs: programació, activitats realitzades i objectius assolits.

11. RECLAMACIONS I SUGGERIMENTS

L'Escola posa a la vostra disposició un formulari per recollir els suggeriments o reclamacions que vulgueu fer. Ho podeu obtenir mitjançant el web de l'Escola. Les formes de lliurament poden ser:

- Per correu electrònic: adjuntant el document amb les dades que es demanen. A/e: seui@santpau.ca
- Dipositant-lo a la bústia de Suggeriments o Reclamacions que hi ha al vestíbul de l'Escola.
- Enviant-lo per correu postal a l'adreça de l'Escola,

Així mateix, es podrà utilitzar la via directa i personal.

12. MECANISMES DE SEGUIMENT I D'ASSEGURAMENT DE LA QUALITAT

El seguiment i assegurament de la qualitat de la docència l'assumeix la coordinadora del màster, la comissió de cada màster i la comissió de Postgrau de l'EUI

La coordinadora

- Vetllar pel correcte funcionament del màster i la seva millora contínua.
- Fa una avaluació periòdica i al final del Màster on té en consideració el seguiment del professorat, les opinions dels estudiants expressades en forma d'enquesta i el seguiment d'inserció professional dels alumnes que obtenen el mestratge.
- Els alumnes avaluen els continguts, el professorat, les pràctiques, la organització i la coordinació del màster.
- La coordinadora elabora l'informe de seguiment i incorpora la proposta de millores.

La Comissió del Màster actua com a estructura de suport, està integrada per la coordinadora, dues professores i dos estudiants.

- Vetllar per la correcta planificació dels estudis de màster i la publicació de les guies docents corresponents.
- Elaborar la documentació necessària per als processos de seguiment i acreditació del programa.
- Nomenar els tribunals d'avaluació dels treballs de fi de màster.
- Analitzar qualsevol altra incidència que sorgeixi i proposar actuacions concretes per a la seva resolució.

La Comissió de postgrau del Centre, està integrada per la directora del centre que la presideix i les coordinadores d'estudis de postgrau, els/les representants del professorat, dels estudiants i del PAS.

Vetllar pel seguiment, la millora contínua i l'acreditació dels estudis de màster del Centre.
Aprovar els informes de seguiment elaborats per la coordinadora de l'estudi de màster

La Comissió Interna de Qualitat de l'EUI-Sant Pau, és la responsable del procés de definició i concreció dels objectius transversals de Qualitat del centre.

El sistema intern de qualitat (SIQ) de l'EUI-Sant Pau s'ha elaborat tenint en compte el Reial Decret 1393/2007, les directrius marcades per AUDIT i les recomanacions i bones pràctiques del SIQ de la UAB. Està especificat en els documents: a) Manual del Sistema Intern de Qualitat i b) Manual de processos del SIQ.

L'estudiant al finalitzar el curs farà una avaluació de:

- Programa
- Objectius
- Professorat
- Pràctiques
- Metodologia de l'aprenentatge
- Metodologia de l'avaluació
- Suport tutorial

Les dades seran analitzades i constituïran l'evidència per introduir canvis per a la millora de la qualitat i innovació.

13. DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA

MÒDUL/ASSIGNATURA I: Infermeria oncològica avançada

MÒDUL/ASSIGNATURA II: Teràpies complementàries i convencionals en la persona que pateix càncer

MÒDUL/ASSIGNATURA III: Terapèutica d'ajut i suport emocional en l'itinerari del càncer

MÒDUL/ASSIGNATURA IV: Pràcticum I

MÒDUL/ASSIGNATURA V: Pràcticum II

MÒDUL/ASSIGNATURA VI: Treball fi de màster

<u>FITXA MODUL /ASSIGNATURA I</u>
--

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del mòdul/assignatura I:	<i>Infermeria Oncològica Avançada</i>	
Nom de la Unitat I:	Context i competències de la infermera oncològica	
Professorat:	Ramos, A., Ciendones, M., Busquets, E., Sánchez, E.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest mòdul pretén donar eines i coneixements per ampliar i profunditzar en les malalties oncològiques en les diferents etapes del cicle vital, en elaborar i planificar les cures infermeres segons la fase de la malaltia, en les funcions específiques de la infermera en l'àmbit oncològic i en els factors de risc, importants per tal d'avaluar i analitzar les diferents estratègies de prevenció primària, secundària i terciària.

Al voltant d'aquests eixos fonamentals s'estructuren tres assignatures dins del mòdul per impartir els coneixements teòrics i les habilitats en relació a l'entorn oncològic, al desenvolupament i implementació del pla de cures, l'ètica del tenir cura i el respecte dels drets i valors com a persona.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Descriure les competències específiques del professional d'infermeria en oncologia.

Conèixer la malaltia i el procés de la mateixa.

Reconèixer les diferències que hi ha en les manifestacions de la malaltia segons gènere i context cultural.

Aprofundir en els principis de la bioètica i en l'ètica del tenir cura.

Adquirir coneixements per desenvolupar una actitud crítica i autocrítica que ajudin a la presa de decisions en la cura de la persona que pateix càncer.

Conèixer la importància de treballar amb l'equip multidisciplinari per tal de garantir fluïdesa i continuïtat al llarg de tot l'itinerari de la malaltia.

Analitzar la repercussió de la malaltia en el àmbit social, familiar i individual.

Proporcionar elements que afavoreixin o contribueixin a desenvolupar qualitat de vida, tant en el context social, com cultural, familiar i individual.

4. **CONTINGUTS**

Introducció a la infermeria oncològica.

Competències específiques i transversals de la infermera oncològica.

Història natural del càncer i evolució: història de l'estudi del càncer i evolució del seu tractament a través de la medicina i de la infermeria.

Prevenició primària, secundària i terciària de les malalties oncològiques.

Directrius de l'OMS.

Supervivència i qualitat de vida en pacients oncològics.

Equip multidisciplinar:

Organització i comunicació.

Gestió dels recursos en infermeria oncològica. Infermera gestora de casos.

Infermera de família.

La família del pacient oncològic.

La família com a centre de l'atenció d'infermeria.

Actuacions d'infermeria en ambdues perspectives i pla de cures.

Significat i experiències de les dues tendències.

Càncer i transculturalitat.

Transculturalitat en salut.

Atenció d'infermeria en una societat plural i multicultural.

Principis bioètics i pressa de decisions en la cura del malalt oncològic.

Ètica del tenir cura:

- La dignitat humana
- Valors i principis morals
- La informació i consentiment informat
- Confidencialitat

5. **COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR**

5.1. **Competències transversals**

CT1	CT3	CT4	CT5
Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa	Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutive més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient	Expressar-se de forma fluida, coherent i adequada a les normes establertes de forma oral i escrita	Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos

5.2. Competències específiques

CE1	CE2	CE8
Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.	Proporcionar cures infermeres a la persona que pateix càncer que li permetin l'adaptació i afrontament a la malaltia en el decurs de les etapes del seu procés.	Garantir la confidencialitat i el secret professional en les cures infermeres

6. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Treball individual/grup i/o presentació oral Seminaris Anàlisis de casos
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

7. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	<u>Pes %</u>
Treball de l'estudiant	Text proposat pel professor. Resolució de casos clínics a classe	30 %
Treball de grup	Textos treballats i dossier	20 %
Prova final	Resolució d'un cas i /o treball	50 %

8. BIBLIOGRAFIA

González-Torre P. Bioètica y experimentación con seres humanos. Granada: Comares; 2002.

Gracia D, Júdez J. Ética en la práctica clínica. Madrid: Triacastela; 2004.

De Lora P, Gascón M. Bioética, principios, desafíos y debate. Madrid: Alianza Editorial; 2008.

Perdigueró E, Comelles JM. Medicina y cultura. Barcelona: Bellaterra, 2000.

Spector RE. Las culturas de la salud. Madrid: Prentice Hall, 2002.

Torralba F. Antropología del cuidar. Fundación MAPFRE Medicina, 1998.

Manuales recomendados:**Oncología Clínica.**

Cruz Hernández, J.J; Rodríguez Sánchez, César A.; Barco Morillo, E.
5ª edición. Aula médica, S.L. 2012.

Manual SEOM de Cuidados Continuos

Sociedad española de Oncología Médica. Sección de Cuidados Continuos.
2ª Edición. 2011. Disponible en:

<http://www.seom.org/en/publicaciones/publicaciones-seom/cuidados-continuos>

Webgrafía:

Sociedad Española de Enfermería Oncológica: <http://www.seeo.org/>

American Cancer Society: <http://www.cancer.org/>

National Comprehensive Cancer Network: <http://www.nccn.org/>

www.cancer.gov/español

Càncer Generalitat de Catalunya: cancer.gencat.cat/

<u>FITXA MODUL/ASSIGNATURA I</u>
---

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del mòdul/Assignatura I:	<i>Infermeria Oncològica Avançada</i>	
Nom unitat II:	Epidemiologia, Consell Genètic	
Professorat:	Urrutia, G., López, C.	

2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Identificar els factors de risc determinants de salut/malaltia a nivell físic i sociocultural.

Conèixer els diferents indicadors que mesuren la magnitud del problema del càncer.

Conèixer i avaluar l'efectivitat i l'impacte de les intervencions en prevenció primària i secundària en la detecció precoç del càncer.

3. CONTINGUTS

Impacte sanitari del càncer. Etiologia. Factors de risc.

Evolució històrica de les dades.

Fonts d'informació específica del càncer.

Pla contra el Càncer a Catalunya 2015-2020.

Avaluació de l'eficàcia dels tractaments: assaig clínics, metanàlisis.

Consell genètic.

4. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR**4.1. Competències transversals**

CT3	CT6
-----	-----

Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient	Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva
--	--

4.2. Competències específiques

CE3	CE4
Proporcionar cures infermeres basant la pràctica clínica en la millor evidència disponible per a contribuir en la millora de la qualitat de les cures.	Generar coneixement científic en l'àrea d'oncologia, aprofundint en els noves tendències, teories i pràctica de la infermera oncològica.

5. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Seminaris
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

6. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Prova final	Prova objectiva	100 %

8. BIBLIOGRAFIA

OncoGuía del consell i assessorament genètics en el càncer hereditari. Barcelona: Agencia d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Juny 2006. www.aatrm.net

Cáncer Hereditario. Sección SEOM de cáncer hereditario. Sociedad Española de Oncología Médica. Sección SEOM de Cáncer Hereditario. Madrid 2006.

Yagüe Muñoz C, Salvat Casas M, López San Martín C, Gadea Font N, Velasco González A. Enfermeras en el consejo genético. Enfermería Oncológica 2008; volumen 10 nº 4: 38-40.

Marcos-Gragera R, Cardó X, Galceran J, Ribes J, Izquierdo A, Borràs J. Incidencia del càncer en Catalunya, 1998-2002. Med Clin (Barc.) 2008;131:4-10.

Borràs J, Ameijide A, Vilardell L, Valls J, Marcos-Gragera R, Izquierdo A. Evolución de la incidencia del càncer en Catalunya, 1985-2002. Med Clin (Barc.) 2008;131:11-8.

Galceran J, Puigdefàbregas A, Ribas G, Izquierdo A, Pareja L, Marcos-Gragera R. Evolución de la supervivencia del cáncer en Cataluña y comparación con Europa. *Med Clin (Barc.)* 2008;131:19-24.

Gispert R, Clèries R, Puigdefàbregas A, Freitas A, Esteban L, Ribes J. Tendencias de la mortalidad por cáncer en Cataluña, 1985-2004. *Med Clin (Barc.)* 2008;131:25-31.

Borràs JM, Espinàs JA, Ferro T, De la Puente ML, Cordón F, Argimon JM. Impacto del cáncer en Cataluña: consecuencias para las prioridades en prevención, diagnóstico y tratamiento. *Med Clin (Barc.)* 2008;131(Supl 1):42-9.

<u>MÒDUL /ASSIGNATURA I</u>
----

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del mòdul/Assignatura I:	<i>Infermeria Oncològica Avançada</i>	
Nom unitat III:	<i>Biologia del càncer. Tumors més prevalents.</i>	
Professorat:	Barnadas, A.	

2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Conèixer les bases biològiques del càncer.

Descriure els mecanismes moleculars implicats en la carcinogènesis.

Conèixer el comportament dels tumors i la seva fisiopatologia.

Identificar els mecanismes implicats en l'inici, progressió i tractament del càncer.

3. CONTINGUTS

Conceptes generals de la biologia del càncer.

Carcinogènesis.

Factors de predisposició al càncer.

Models de progressió tumoral.

Tumors més prevalents: Síntomes i signes guia. Història natural.

Mètodes de diagnòstic.

Classificació dels tumors. Estadificació.

Principis generals del tractament.

Utilitat dels marcadors tumorals.

Avaluació de la resposta

4. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

4.1. Competències transversals

CT1	CT3
Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa	Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient

4.2. Competències específiques

CE1	CE3
Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables	Proporcionar cures infermeres basant la pràctica clínica en la millor evidència disponible per a contribuir en la millora de la qualitat de les cures

5. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Seminaris
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

6. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Prova final	Prova objectiva	100 %

7. BIBLIOGRAFIA

Cruz Hernández JJ, Rodríguez Sánchez CA, Del Barco Murillo E. Oncología Clínica.2012. Madrid. 5ª edición. Aula Médica ediciones. ISBN: 978-84-7885-542-1.

Matson M, Barret A, Spence R, Twelve C. Oncology. 2006. New York. 2ª edición. Oxford University.

DeVita VT, Lawrence TS, Rosenberg SA (eds). DeVita, Hellman and Rosenberg's cancer: Principles and Practice of Oncology (8th ed.) Philadelphia: Lippincott, 2008.

Fuaci AS, Braunwald E, Isselbacher KJ, Wilson JD, Martin JB, Kasper DL, Hauser SL, Logo DL. Harrison's Principles of Internal Medicine. 2001. McGraw-Hill. 15ª Ed.

Lodish H, Darnell J. Biología celular y molecular. 2006; Panamericana. 5ª Edició.

Medina Torres MA, Quesada AR. Biología molecular del cáncer: Fundamentos y perspectivas. 2000. Málaga. 1ª edición.

MÒDUL/ASSIGNATURA II

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	Infermeria Oncològica	Any: 2017/18
Nom del mòdul/Assignatura II:	<i>Teràpies complementàries i convencionals en la persona que pateix càncer</i>	
Nom unitat I:	Teràpies complementàries	
Professorat:	Albert, M.; Collette, N.; Rubio, R.; Rufino, M.; Serra, M.; Vila, A.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest mòdul aporta els coneixements sobre la finalitat de les teràpies complementàries en la seva aplicació a la persona amb càncer. Importància i incidència dels factors psicològics i emocionals en el desenvolupament del càncer. La funció i valor terapèutic de les teràpies manuals, de relaxació i cognitives. La importància de l'alimentació/nutrició en el desenvolupament i tractament de la malaltia.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Conèixer la finalitat de les teràpies complementàries en la seva aplicació en el càncer.

Identificar la importància i incidència dels factors psicològics i emocionals en el desenvolupament de la malaltia.

Valorar i aplicar la teràpia adient en front l'etapa/procés que es troba el pacient.

Comprendre la importància de l'alimentació en el desenvolupament i control de la malaltia i les seves manifestacions.

Conèixer els efectes beneficiosos dels aliments en front els diferents tipus de tractaments del càncer (tolerància dels tractaments).

Conèixer els efectes beneficiosos de la musicoteràpia i arteteràpia en el tractament del càncer.

Identificar l'impacte generat en els professionals que tenen cura de persones amb càncer mitjançant autoconeixement. Conèixer pràctiques d' autocura.

4. CONTINGUTS

4.1. Introducció a les teràpies complementàries.

Escolta activa i capacitat d'empatia.

Funció terapèutica dels valors espirituals.

Influència de les emocions en la malaltia.

Impacte dels canvis somàtics produïts en el cos a la persona afectada de càncer.

4.2. Teràpies manuals, de relaxació i cognitives.

Valor terapèutic de l'expressió corporal: massatges i teràpies bioenergètiques.

4.3. Beneficis de la musicoteràpia en oncologia.

Aproximació històrica.

La veu com mitjà terapèutic.

Psicologia de la música.

Recursos psicocorporals aplicats a la musicoteràpia.

Musicoteràpia com a eina per a la millora simptomàtica de la persona amb càncer.

4.4. Arteteràpia i càncer

Conceptes i principis generals d'arteteràpia.

Aplicació d'arteteràpia en oncologia.

Eina per a l'autoconeixement del professional que té cura de persones amb càncer.

4.5 Autoconeixement i autocura

Reflexió sobre els aspectes emocionals i relacionals implicats en el tenir cura de la persona amb càncer.

L'autoconeixement per a fomentar resiliència en la infermera que afronta el patiment de la persona amb càncer.

Identificar pràctiques d'autocura.

4.6. Alimentació i càncer

Importància de l'alimentació en la prevenció del càncer i paper protector una vegada superada la malaltia.

Compatibilitat/Incompatibilitat dels aliments durant els tractaments oncològics.

Desnutrició: com superar-la i/o evitar-la.

Suplements: oligoelements, probiòtics, fibra (com ajuda al tractament).

5. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Competències transversals

CT2	CT3	CT9
Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient	Capacitat de ser crític i autocrític, amb utilització d'eines de raonament crític

5.2. Competències específiques

CE6	CE5	CE7	CE4
Identificar, expressar i gestionar les emocions pròpies, les del pacient, la família i membres de l'equip	Realitzar educació per a la salut en aspectes de prevenció de la malaltia i promoció d'estils de vida saludable	Adquirir habilitat en les relacions interpersonals, interactives i dinàmiques entre família- pacient-infermer/a	Generar coneixement científic en l'àrea d'oncologia, aprofundint en els noves tendències, teories i pràctica de la infermera oncològica

6. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Treball de grup. Seminaris. Pràctica a l'aula
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

7. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Treball de l'estudiant	Text proposat pel professor	15%
Treball de grup	Pràctica a l'aula	15 %
Prova final	Resolució de casos/treballs	70 %

8. BIBLIOGRAFIA

Benenzon RO. Musicoterapia. De la teoría a la práctica. Barcelona: Paidós. 2002.

Davis WB, Gfeller K.E, Thaut MH. Introducción a la Musicoterapia. Teoría y Práctica. Barcelona: Editorial Boileau. 2002.

Moments Musicaux. Music Therapy in Palliative Care. Journal of Palliative Care. 17:3, autumn 2001. Número monográfico dedicado a la musicoterapia.

Hanser S. Music Therapy in Adult Oncology: Research Issues, Journal of Society for Integrative Oncology, Spring 2006, Vol. 4, (2), p.62-66

Hanser S. Music therapy as complementary medicine. Music Therapy Today (online) 2002. available at <http://musictherapyworld.net>

Bar-Sela G, Atid L, Danos S, Gabay N, Epelbaum R. Art therapy improved depression and influence fatigue levels in cancer patients on chemotherapy. *Psycho-Oncology* 2007; 16 (11): 980-4.

Collette N. Arteterapia y cáncer. *Psicooncología* 2011; 8 (1): 81-99.

Benito Oliver E, Arranz Carrillo de Albornoz P, Cancio López H. Herramientas para el autocuidado del profesional que atiende a personas que sufren. *FMC* 2011; 18 (2): 59-65.

Organitzacions

Susan G. Komen for the Cure® .1-877-465-6636, www.komen.org

Food and Drug Administration (FDA) 1-888-463-6332, www.fda.gov

National Center for Complementary and Alternative. Medicine (NCCAM) at the National Institutes of Health, 1-888-644-6226, <http://nccam.nih.gov>

NIH Office of Dietary Supplements (ODS) 1-301-435-2920, www.ods.od.nih.gov

HealthWorld Online www.healthy.net

M.D. Anderson www.mdanderson.org/departments/cimer

Memorial Sloan-Kettering www.mskcc.org/mskcc/html/11570.cfm

Natural Standard www.naturalstandard.com

Asociación profesional española de arteterapeutas ATe (2013): Recuperado de <http://www.arteterapia.org.es/>

MÒDUL/ASSIGNATURA II

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del Mòdul/Assignatura II	<i>Teràpies complementàries i convencionals en la persona que pateix càncer</i>	
Nom unitat II:	Teràpies convencionals	
Professorat:	Moreno, E, Barnadas, A., Páez, D., Majem, M., Maroto, P., Bayo, D., Serra, J.; García, I., Barreras, F.; Portos, JM.; Moral, A.; Sánchez, E.; Fuentes, J.; Català, E.; Serrano, I.; Rubio, R.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Cures infermeres pertinents en funció del tractament específic: biològics dirigits a diana terapèutica, administració de la quimioteràpia segons fase de diagnòstic en tumors sòlids i hematològics. Radioteràpia/braquiteràpia. Cirurgia oncològica. Abordatge terapèutic i psicosocial del dolor.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Conèixer la malaltia, el procés de la mateixa, els diferents tractaments terapèutics i/o farmacològics, la seva aplicació així com els efectes secundaris que se'n deriven.

Analitzar les diferents necessitats del malalt segons l'etapa en que es troba.

Planificar i aplicar els plans d'atenció individualitzats en funció de l'etapa de malaltia en que es troba el pacient, garantint qualitat en la cura i valorant la resposta del malalt.

Diferenciar les situacions d'emergència derivades del problema oncològic que poden significar situació de risc vital per la persona.

Identificar els tipus de dolor més freqüents en el malalt amb càncer

Demostrar habilitat en el maneig del dolor.

4. CONTINGUTS

4.1. Tractaments i situacions d'emergència . Atenció d'infermeria.

Quimioteràpia: definició, objectiu, tipus, aplicació.

Fases del tractament segons el diagnòstic:

Tumors sòlids:
Càncer de mama

Càncer ginecològic:

- Cèrvix
- Endometri
- Ovari

Càncer de pulmó

Càncer de testicles i pròstata

Càncer de colon

Càncer digestiu

Atenció d'Infermeria:

Unitat d'hospitalització oncològica

- Etapa inicial
- Etapa de tractament.
- Efectes secundaris
- Etapa de càncer avançat

Hospital de dia

Objectius

Administració de quimioteràpia: manipulació, informació/educació del pacient

Vies d'administració

Prevenició dels efectes secundaris

Administració d'hemoderivats i altres fàrmacs no citostàtics

Atenció infermera en les visites preferents

Tumors hematològics

Trasplantament de progenitors hemopoètics: concepte, tipus, font de progenitors, indicacions, complicacions.

Atenció d'infermeria:

Etaques del trasplantament:

- Pretrasplantament
- Acondicionament
- Neutropènia
- Postrasplantament

Radioteràpia

Definició

Indicacions terapèutiques

Tipus: teleteràpia, braquiteràpia

Tècniques

Planificació del tractament

Cures infermeres

Altres tractaments: tractaments biològics o tractaments adreçats a dianes terapèutiques.

Cirurgia oncològica

Tractament dels tumors primaris

Cirurgia de rescat

Cirurgia pal·liativa

Situacions d'emergència

Hematològiques

Cardiovasculars

Metabòliques

Neurològiques
Respiratòries
Urològiques
Toxicitat de la quimioteràpia:

- Fertilitat i càncer
- Digestiva
- Hematològica
- Neurològica
- Cutània

4.2. Dolor i càncer

Prevalença del dolor en el pacient oncològic.
Tipus de dolor en el pacient oncològic.
Valoració i avaluació del dolor en el pacient oncològic.
Tractament del dolor: Escala analgèsica de l'OMS. Tractament farmacològic.
Tècniques especials/invasives.
Altres tractaments.

Atenció d'infermeria:
Cura i maneig del dolor.
Abordatge psicosocial.
Qualitat de vida de la persona amb dolor.
Casos clínics.

5. **COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR**

5.1. Competències transversals

CT1	CT2	CT6
Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa	Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva
CT8		
Adaptar-se de forma eficaç a noves situacions en el context canviant i dinàmic de la pràctica professional		

5.2. Competències específiques

CE2	CE1	CE5
Proporcionar cures infermeres a la persona que pateix càncer que li permetin l'adaptació i afrontament a la malaltia en el decurs de les etapes del seu procés	Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables	Realitzar educació per a la salut en aspectes de prevenció de la malaltia i promoció d'estils de vida saludable

6. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Treball de grup i presentació oral Treball individual Seminaris
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

7. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Treball de l'estudiant	Text proposat pel professor	15 %
Treball de grup	Textos treballats: Resolució de casos clínics	15 %
Prova final	Prova objectiva	70 %

8. BIBLIOGRAFIA

Roca Llobet J, Ruiz Mata F. El paciente oncológico. Atención integral a la persona. Editorial: Formación Alcalá. Abril 2009. ISBN: 978-84-96804-57-9

Carreras E, Brunet S, Rovira M, Sierra J, Urbano-Ispizua A. Manual de trasplante hemopoyético. Antares 2000.

Genové M, Fernández de Gamara A, Aliaga L. Bloqueo subaracnoideo. En: Aliaga L et al., (eds).Anestesia Regional Hoy. 3ª ed. Barcelona: Permanyer; 2006:149-180.

Genové M, Fernández de Gamara A. Bloqueo epidural. En: Aliaga L et al., (eds).Anestesia Regional Hoy. 3ª ed. Barcelona: Permanyer; 2006:181-224.

Serrano Alenza I, Rius Llorens C. Relajación y dolor crónico. Enfermería en Anestesia Reanimación y terapéutica del Dolor 2006; (14): 49.

Seminars in Oncology. Toxicidad de la quimioterapia. La última década. Editors John W. Yarbro, Michael J. Mastrangelo. Vol V, Nº 5. Edición Española. Octubre 2006.

Poston-Beauchamp-Muers. Textbook of Surgical Oncology. Thomson Publishing Services 2007.

Beynon. Progress in Colorectal Surgery. Springer Verlag 2005.

DeVita. Cancer.Principles & Practice of Oncology. Lippincott Williams & Wilkins 2008.

Enciclopedia Médico-Quirúrgica. Elsevier 2006.

Sabiston. Textbook of Surgery. Elsevier 2005.

Clavien PA, Sarr MG, Fong Y. Atlas of Upper Gastrointestinal and Hepato-Pancreato-Biliary Surgery. Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2007

Killingback M. Colorectal Surgery Living Pathology in the Operating Room 2006. Springer Science+Business Media, Inc.

Textbook of surgical oncology. Edited by Graeme J Poston MB BS MS FRCS (Eng) FRCS (Ed) Head of Division of Surgery University Hospital Aintree Liverpool UK R Daniel Beauchamp MD, Theo J M Ruers MD PhD. 2007. UK Ltd.

Souba Wiley W, Fink MP, Jurkovich GJ, Kaiser LR, Pearce WH, Pemberton JH, Soper, NJ. ACS Surgery: Principles & Practice, 2007. Edition À 2007 WebMD Inc. (Professional Publishing).

Direcció General d'ordenació i Planificació Sanitària. Recomanacions per a la manipulació de medicaments citostàtics i l'eliminació dels seus residus. Generalitat de Catalunya, 2002.

Webgrafia

http://www.nccn.org/professionals/physician_gls/f_guidelines.asp

Sociedad Española de Enfermería Oncológica: <http://www.seeo.org/>

American Cancer Society: <http://www.cancer.org/>

<u>FITXA MÒDUL/ASSIGNATURA III</u>
---

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del Mòdul/Assignatura III:	<i>Terapèutica d'ajut i suport emocional en l'itinerari de la malaltia de càncer</i>	
Nom de l'unitat I:	Psicooncologia	
Professorat:	Juan, E.; Mir, A.; Rufino, M.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest mòdul aporta coneixements sobre els aspectes psicològics i comportamentals de la persona amb càncer. La resposta emocional del malalt, família i entorn en les diferents etapes del traçat de la malaltia. També tots aquells aspectes psicosocials i psicobiològics que poden influir en la mortalitat i morbiditat de la malaltia.

Necessitats físiques, psíquiques, socials i espirituals que presenta la persona amb càncer en el traçat de la malaltia.

Relació d'ajut al final de la vida. Elaboració del dol.

Atenció a la família i persones properes durant el procés de la malaltia i elaboració del dol.

Característiques del treball en equip en cures paliatives.

Aspectes ètics i legals al final de la vida.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Identificar els factors de risc determinants de salut/malaltia a nivell psico/emocional.

Adquirir coneixements i habilitats en la comunicació i control emocional de la persona que pateix càncer.

Establir una comunicació efectiva amb el malalt i la família que permeti establir una relació de confiança.

Demostrar coneixements i habilitats en les relacions interpersonals malalt-família.

Comprendre les implicacions personals de la infermera com a condició necessària per establir una relació terapèutica.

Valorar la importància del suport a l'equip assistencial per prevenir els factors de riscos psicològics que pateixen les infermeres.

4. CONTINGUTS

Principis generals de la informació i comunicació amb el malalt oncològic.

Relacions terapèutiques i de suport, com per exemple:

- EMDR
- EFT
- MINDFULLNES
- COPING ESPIRITUAL

Principis de la psiconeurologia i el sistema immunològic

Maneig de les situacions difícils en l'actuació i comunicació amb el malalt oncològic en les diferents etapes de la vida:

Trastorns de la sexualitat i càncer.

Suport emocional dels tractaments agressius.

Atenció psicosocial en adults.

Suport equip assistencial: estratègies de suport emocional.

5. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

5.1 Competències transversals

CT1	CT2	CT5
Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa	Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos
CT8	CT6	
Adaptar-se de forma eficaç a noves situacions en el context canviant i dinàmic de la pràctica professional	Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva	

5.2 Competències específiques

CE6	CE17	CE15
Identificar, expressar i gestionar les emocions pròpies, les del pacient, la família i membres de l'equip	Adquirir habilitat en les relacions interpersonals, interactives i dinàmiques entre família- pacient-infermer/a	Garantir la confidencialitat i el secret professional en les cures infermeres

6. METODOLOGIES DOCENTS

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Aprentatge cooperatiu o guiat Treball de grup i/o individual Tutories Seminaris
Activitat no presencial	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica

7. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Treball de l'estudiant	Text proposat pel professor	15 %
Treball de grup	Textos treballats a classe i presentació	25 %
Prova final	Anàlisis i resolució de casos clínics	60%

8. BIBLIOGRAFIA

Cruzado JA. Manual de psicooncología. Tratamientos psicológicos en pacientes con cáncer. Ediciones Pirámide. 2014. **I.S.B.N.:** 978-84-368-2990-7

Agencia de Evaluación de Tecnologías Sanitarias (AETS) Instituto de Salud Carlos III. Informe efecto de las intervenciones psicosociales en pacientes de cáncer Febrero 2013.

<u>FITXA MÒDUL/ASSIGNATURA III</u>
---

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	Infermeria ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del Mòdul/Assignatura:	<i>Terapèutica d'ajut i suport emocional en l'itinerari de la malaltia de càncer</i>	
Nom de la unitat II:	Cures pal·liatives	
Professor/a:	Busquets, E.; Ramos, A.; Rufino, M.	

2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Conèixer les necessitats físiques, psíquiques, socials i espirituals que presenten els malalts al final de la seva vida i de la família.

Reconèixer les característiques del treball en equip en cures pal·liatives.

Adquirir habilitats en la comunicació i processos de dol al final de la vida.

Garantir els drets, valors i decisions de la persona i dels més propers al final de la seva vida.

3. CONTINGUT

Història i evolució de les cures pal·liatives

Equip multidisciplinari: organització i comunicació

Control de símptomes i cures infermeres

Relacions familiars i socials

Suport a la família

Dol

Informació i comunicació al final de la vida

Respostes psicològiques

Aspectes culturals, religiosos i espirituals front a la malaltia i la mort

Aspectes ètics i legals al final de la vida

Recursos en cures pal·liatives

Integració dels nivells assistencials

Afrontament de la situació de final de vida. Concepte de dolor total.

4. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Les competències a desenvolupar en aquest mòdul són:

4.1 Competències transversals

CT1	CT2	CT5
Identificar, analitzar i resoldre problemes en situació complexa	Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos
CT8	CT6	CT9
Adaptar-se de forma eficaç a noves situacions en el context canviant i dinàmic de la pràctica professional	Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva	Capacitat de ser crític i autocrític, amb utilització d'eines de raonament crític

4.2 Competències específiques

CE1	CE8	CE7
Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables	Garantir la confidencialitat i el secret professional en les cures infermeres	Adquirir habilitat en les relacions interpersonals, interactives i dinàmiques entre família- pacient-infermer/a

5. METODOLOGIES DOCENTS D' ENSENYAMENT- APRENENTATGE

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classes teòriques Treball de grup i/o individual
Activitats no presencials	Hores d'estudi i consulta bibliogràfica.

6. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes %
Treball de l'estudiant	Text proposat pel professor	15 %
Treball de grup	Textos treballats a classe i presentació	15 %
Prova final	Anàlisi i resolució de casos clínics	70 %

7. BIBLIOGRAFIA

Couceiro A. Etica en cuidados paliativos Madrid: Triacastela, 2004.

Valderrama MJ. Al final de la vida: Historias y narrativas profesionales de cuidados paliativos. Barcelona: Icaria, 2008.

Broggi i Trias MA. Per una mort apropiada. Barcelona : Edicions 62, 2011.

Torralla, Francesc, 1967- Planta cara a la mort .Barcelona: Ara Llibres, 2008.

Boladeras i Cucurella M. El Derecho a no sufrir : argumentos para la legalización de la eutanasia. Barcelona: Los libros del lince, 2009.

FITXA MÒDULS IV i V
----

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del Mòdul/Assignatura:	Pràcticum I i II	
Professorat	Ramos, A.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

L'objectiu fonamental del pràcticum és l'aplicació pràctica dels coneixements, habilitats i actituds adquirits durant la formació teòrica.

El període pràctic permet a l'estudiant observar, valorar, planificar el pla de cures, i integrar-se en un equip de treball.

En cada unitat/servei hi ha una infermera de referència per cada estudiant que el guiarà durant el desenvolupament del seu període pràctic.

El total d'hores de pràcticum s'ha estimat en 435 hores entre pràctica clínica i pràctica de camp.

L'horari en el període pràctic serà de 7 a 13h i de 14 a 20 h, de dilluns a divendres, necessàriament de forma continuada per tal que hagi una continuïtat en el procés d'aprenentatge pel que fa a les unitats d'hospitalització; no és així en el cas de consultes externes i proves diagnòstiques.

En les unitats i serveis s'estableixen uns objectius d'aprenentatge generals i d'altres específics en relació amb la patologia oncològica a la que representen.

Es faran les modificacions que siguin necessàries durant aquest període per tal que l'estudiant pugui assolir l'aprenentatge.

Característiques de l'entorn del pràcticum	
Oncologia mèdica i quirúrgica d'adults	Unitat d'hospitalització del servei d'oncologia. Persona adulta amb patologia oncològica.
Hematologia	Unitat d'hospitalització del servei d'hematologia. Càmeres d'aïllament.
Cures Pal·liatives	Unitat d'hospitalització de Cures Pal·liatives.
Radioteràpia	Servei de Radioteràpia i Braquiteràpia.
Consultes externes	Consulta Infermera de Gestió de casos. Consulta Infermera de Consell Genètic. UFISS de C. Pal·liatives.
Hospital de dia	Unitat d'hospital de dia d'oncologia d'adults.
Protocol punció	Si, igual que per al personal de l'hospital.

accidental	
Acollida	Protocol acollida en pràctica i orientació. Tutories a l'inici i de seguiment.
Comunicació	Infermera de referència, e-mail, telèfon directe, coordinadora.
Avaluació	Assistència obligatòria. Valoració continuada. Elaboració treball/memòria.
Assegurança assistència	Si
Revisió vacunes	Salut laboral revisió de protocol vacunació.

3. OBJECTIUS GENERALS

Conèixer l'estructura i característiques físiques i funcionals de les diferents unitats del servei d'oncologia en un context d'atenció segura.

Elaborar plans d'atenció individualitzats i/o en funció de l'etapa/procés de malaltia en que es troba el malalt oncològic. Memòria de pràctiques.

Proporcionar i aplicar cures infermeres en el camp clínic del servei d'oncologia integrant els coneixements, habilitats i actituds adquirides durant la formació especialitzada.

Demostrar habilitat en l'aplicació dels diferents tractaments, teràpies i tècniques diagnòstiques amb responsabilitat i seguretat.

Aplicar els coneixements i habilitats en la comunicació i control emocional de la persona que pateix càncer.

4. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

4.1. Competències transversals

CT2	CT3	CT4	CT5
Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adient per a donar resposta als problemes de l'àmbit professional de forma eficaç i eficient	Expressar-se de forma fluida, coherent i adequada a les normes establertes de forma oral i escrita	Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos
CT6	CT7	CT8	
Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom	Adaptar-se de forma eficaç a noves situacions en el context canviant i dinàmic de la pràctica professional	

4.2 Competències específiques

CE1	CE2	CE3	CE5
Prestar una atenció sanitària tècnica i professional a les necessitats de la persona que pateix càncer amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables	Proporcionar cures infermeres a la persona que pateix càncer que li permetin l'adaptació i afrontament a la malaltia en el decurs de les etapes del seu procés	Proporcionar cures infermeres basant la pràctica clínica en la millor evidència disponible per a contribuir en la millora de la qualitat de les cures	Realitzar educació per a la salut en aspectes de prevenció de la malaltia i promoció d'estils de vida saludable
CE6	CE7	CE8	
Identificar, expressar i gestionar les emocions pròpies, les del pacient, la família i membres de l'equip	Adquirir habilitat en les relacions interpersonals, interactives i dinàmiques entre família- pacient- infermer/a	Garantir la confidencialitat i el secret professional en les cures infermeres	

5. METODOLOGIES DOCENTS D' ENSENYAMENT- APRENTATGE

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Pràctiques clíniques. Tutories. Seminaris.
Activitats no presencials	Completar exercicis de pràctiques. Hores d'estudi i consulta bibliogràfica.

6. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	<u>Pes%</u>
1) Informe tutora del centre de pràctiques.	Capacitat per a aplicar els coneixements a la pràctica, comunicació amb el malalt i família, interrelació amb l'equip, compromís ètic.	1) 40%
2) Memòria de pràctiques.		2) 20%
3) Avaluació tutora acadèmica.		3) 40%

FITXA MÒDUL/ASSIGNATURA VI
----

1. IDENTIFICACIÓ

Nom del màster:	INFERMERIA ONCOLÒGICA	Any: 2017/18
Nom del mòdul/assignatura VI	Treball fi de màster	
Professorat	Busquets, E.; Ramos, A.	

2. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest mòdul aporta els elements necessaris per a realitzar un treball original centrat en l'àmbit de la infermeria oncològica, on l'estudiant pot demostrar l'assoliment de l'aprenentatge i la integració dels coneixements adquirits.

Es treballa les estratègies per a la cerca bibliogràfica, l'elaboració, presentació i exposició pública del treball final de màster.

3. OBJECTIUS GENERALS

Identificar la importància de la recerca com a eina per fer avançar la disciplina infermera.

Desenvolupar la capacitat d'autoformació i cerca contínua en l'àrea oncològica.

Integrar en la tasca diària els elements necessaris per desenvolupar investigació infermera en l'àmbit d'oncologia.

Elaborar un treball original sobre un tema relacionat amb les cures infermeres en l'àmbit de l'oncologia.

Demostrar la capacitat per comunicar i exposar el treball en públic.

4. CONTINGUTS

Desenvolupament del contingut:

Principals aspectes ètics de la investigació

Marc de referència per al disseny, planificació i proposta del treball original.

A partir de la cerca bibliogràfica i dels coneixements teòrics impartits l'estudiant ha de preparar el treball de fi de màster, per presenta-ho finalment en forma de comunicació oral.

Es planifiquen tres tutories obligatòries i altres a demanda per tal d'orientar, aclarir dubtes i validar la informació que els alumnes hauran de presentar i d'exposar en la seva comunicació.

5. COMPETÈNCIES A DESENVOLUPAR

Les competències a desenvolupar en aquest mòdul són:

5.1 Competències transversals

CT2	CT4	CT7
Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball	Expressar-se de forma fluida, coherent i adequada a les normes establertes de forma oral i escrita	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
CT9		
Capacitat de ser crític i autocrític, amb utilització d'eines de raonament crític		

5.2 Competències específiques

CE4
Generar coneixement científic en l'àrea d'oncologia, aprofundint en els noves tendències, teories i pràctica de la infermera oncològica

6. METODOLOGIES DOCENTS D' ENSENYAMENT- APRENTATGE

Tipus d'activitat	Descripció
Activitats presencials	Classe teòrica Tutories.
Activitats no presencials	Treball personal

7. AVALUACIÓ

Procediment	Competències i criteris	Pes (%)
Presentació treball escrit i oral	Es valora: originalitat, rigor metodològic, estructura i expressió, presentació escrita, adequació i impacte del tema.	65%
	Exposició oral.	20%
Treball estudiant	Seguiment i consulta del procés d'elaboració i aprenentatge: Tutories.	15%

Els criteris per a la presentació de treball són els següents:

Presentació del treball seguint la normativa general per a l'elaboració de treballs acadèmics establert per l'EUI.

El treball de fi de màster serà presentat i defensat en sessió pública, davant un tribunal format per tres professors, dos del màster i un extern. El tema estarà en relació a algun dels continguts del màster.

L'estudiant ha de dominar la terminologia oncològica i saber desenvolupar i analitzar elements que permetin iniciar i/o avançar en les noves tendències i la cerca en l'àmbit de la infermeria oncològica.

El treball es pot iniciar a l'acabar el primer mòdul i s'haurà de lliurar tres setmanes abans d'acabar el màster.

L'exposició oral ha de seguir uns criteris comuns:

- S'haurà d'utilitzar presentació format powerpoint.
- La exposició es desenvoluparà a l'aula amb la participació de la resta de companys i serà oberta als professors del curs.
- Es disposarà per a l'exposició d'un màxim de 10 minuts per posar en comú amb la resta d'estudiants, el tema abordat.
- L'estudiant haurà de presentar el treball escrit 3 setmanes abans de l'acabament del curs. S'ha de presentar en format paper i la setmana abans de la presentació oral, cal enviar a la responsable del màster el format powerpoint per correu electrònic.

8. BIBLIOGRAFIA

De Lecuona I. Los Comités de Ética como mecanismos de protección en investigación biomédica: Análisis del Régimen Jurídico Español. Barcelona: Civitas; UNESCO. Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura; Cátedra UNESCO de Bioética de la Universitat de Barcelona; Observatori de Bioètica i Dret, 2011.

Galende Domínguez I. La ética en investigación clínica y los Comités de Ética en Investigación Clínica. Madrid : Fundación AstraZeneca, 2008.

Pelayo Gonzalez-Torre A. Bioetica y experimentacion con seres humanos. Granada: Comares, 2002.